

Силабус навчальної дисципліни «ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 3 кредити ЄКТС

Курс: 1; **Семестр:** 1

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: політології, права та філософії

Затверджено: протокол №1 від 28.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Кушерець Тамара Вікторівна
Контакти	E-mail: filosofiya_nayku@ukr.net
Робоче місце	Кафедра політології, права та філософії (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	За розкладом

Опис навчальної дисципліни

Філософія, що завжди була провісницею та каталізатором реформ, які активно реалізуються у різних сферах сучасного суспільного буття в усьому світі, філософія, на ґрунті якої і виникла нова «філософія освіти», – дає відповіді на питання, як повинен бути організований педагогічний процес в сучасних умовах інформаційного суспільства; яким повинен бути вчитель третього тисячоліття тощо. «Філософія освіти» забезпечує оволодіння знаннями і технологіями сучасної освітньої діяльності в умовах трансформації суспільства. Також в поле її функціонування входить обґрунтування аксіологічних та педагогічних передумов формування особистості, яка визначить своє місце в новому, динамічному, сучасному соціумі з метою самореалізації.

Вивчення філософії освіти забезпечить:

- системне засвоєння матеріалу з усього кола філософських проблем, які виникають в освіті;
- цілісне осягнення генезису освіти як інституту в історичному контексті;
- визначення ролі та значення освіти в культурі суспільства;
- визначення образу-ідеалу нового типу особистості, аргументація його основних якостей;
- розуміння шляхів інноваційного розвитку системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень»;
- базові уявлення про філософсько-методологічний аналіз сучасного стану освіти в Україні та закордоном.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК1. Здатність захищати та піклуватися про права, інтереси та потреби людини і громадянина, держави й суспільства.

ЗК3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

ЗК5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність критично осмислювати, поглиблювати, інтегрувати і застосовувати концептуальні знання з фундаментальних і прикладних наук у практичних ситуаціях професійної діяльності.

СК6. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до навчання та саморозвитку; надавати соціально-емоційну підтримку з урахуванням індивідуальних особливостей кожного учня та етичної відповідальності.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

СК12. Здатність формувати у здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН8. Оцінювати власну педагогічну діяльність, визначати потреби та перспективи професійного розвитку, генерувати нові ідеї для розв'язання проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ПРН9. Використовувати ефективні стратегії мотивації здобувачів освіти до навчання та саморозвитку; надавати соціально-емоційну підтримку учасникам освітнього процесу, піклуючись про їх права, інтереси та потреби.

Форми, методи та засоби навчання

Викладання курсу «Філософія освіти» передбачає читання лекцій (16/6¹ год.) та проведення практичних занять (14/4* год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60/80* год.). Викладач буде проводити консультації, здійснювати аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань та перевірку виконання самостійної роботи.

Основні методи: пояснювально-ілюстративний метод навчання, проблемний виклад навчального матеріалу, частково-пошуковий метод навчання, дослідницький метод навчання, індуктивний та дедуктивний методи аналізу та синтезу в навчанні, метод навчальної дискусії.

Організація навчання

¹ денна/заочна форма здобуття вищої освіти

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія освіти як галузь філософського знання	2	1
2.	Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті	2	1
3.	Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні	2	-
4.	Освіта на межі XX–XXI ст.: проблеми і перспективи	2	1
5.	Громадянська освіта і формування політичної культури	2	-
6.	Особливості створення і відтворення знання в освітньому процесі	2	1
7.	Аксіологічні аспекти сучасної освіти та виховання	2	1
8.	Філософське осмислення проблем розвитку освіти в Україні	2	1
Разом		16	6

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія освіти як галузь філософського знання	2	
2.	Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті	4	1
3.	Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи	2	1
4.	Проблеми формування нового типу світогляду в контексті мультидисциплінарного підходу	2	
5.	Закономірності розвитку наукового знання та його роль в освітньому процесі	2	1
6.	Ціннісні засади сучасної педагогічної практики	2	1
Разом		14	4

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Предмет, структура і функції філософії освіти	10	10
2.	Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті	10	20
3.	Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні	10	10
4.	Освіта на межі XX–XXI ст.: проблеми і перспективи	10	20
5.	Онтологічний та антропологічний виміри сучасної освіти та виховання	10	10
6.	Аксіологічні та гносеологічні аспекти освітнього процесу	10	10
Разом		60	80

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
20	Контрольна робота. Змістовий модуль I «Філософське осягнення ідеї освіти»

20	Контрольна робота. Змістовий модуль II « <i>Філософські аспекти проблеми розвитку сучасної освіти</i> »
24	Самостійна робота (виконання завдань до 12-ти фрагментів першоджерел)
6	ІНДЗ
30	Залік (усна форма/комп'ютерне тестування)
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу з огляду на складність дисципліни. Проте, якщо ви бажаєте навчатися за індивідуальним планом – можна узгодити графік навчання та індивідуальних консультацій.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Крайньою межею здачі самостійної роботи та модульних контрольних робіт є три дні до заліку.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність»

(http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).

Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного

університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Базалук О. О., Юхименко Н. Ф. (2010). Філософія освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Кондор. 164 с.
2. Гнатюк Я. С., Рохман Б. М. (2018). Філософія освіти і науки. Методологічні та теоретичні проблеми філософії. Івано-Франківськ: Симфонія форте. 114 с.
3. Качуровський М.О.(2010). Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, – 116 с.
4. Клепко С. Ф. (2006). Філософія освіти в європейському контексті. Полтава: ПОШППО. 328 с.
5. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» (2015). / Т.Н. Кучера, Л.І.Насонова, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ. 63 с.
6. Опачко М. В. (2016). Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ. 72 с.
7. Слесик К. М. (2016). Філософські основи освіти: конспект лекцій для студ. денної форми навч. інж.-пед. спец.; за заг. ред. О. Е. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. Харків: [б. в.]. 229 с.
8. Філософія освіти: навчальний посібник. (2009). / За заг. ред. академіка В. Андрущенка, І. Передборської. - Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 329 с.
9. Філософія освіти: навчальний посібник. (2021). 2-е видання. / За заг. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.], Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 348 с.
10. Філософія освіти і науки: навч. посіб. (2019). / І. С. Алексейчук та ін. 2-ге вид., перероб. та доповн. Слов'янськ. 365 с.

Додаткові:

1. Аналіз зарубіжного досвіду інтернаціоналізації вищої освіти на основі культурно-гуманітарних стратегій (2015). / авт. кол. : І. В. Степаненко, В. В. Зінченко, Т. В. Андрущенко, Л. С. Горбунова, М. А. Дебич, І. М. Сікорська ; за заг. ред. Степаненко І. В. // Вища освіта України № 3, додаток 2. – Київ. С.154–280.
2. Бистрицький Є. (2013). Ідентичність, спільнота і методологія визнання / Є. Бистрицький // Визначальні виміри сучасного філософсько-антропологічного знання / за ред. Є. І. Андроса. – К. : Стилос. С. 55–79.
3. Бобрицька В. І. (2011). Загальнометодологічні проблеми педагогіки: полікультурний аспект. Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук. праць / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – Хмельницький: ПП Заколотний М. І. С. 68–72.
4. Енциклопедія освіти. (2008). Академія пед. наук. Гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інт. 1040 с.
5. Зарубіжна система вищої освіти: навч. посібн. (2017). Авт.-упоряд. М. І. Гагарін. Умань:

СПЦ «Візаві». 102 с.

6. Івченко О. (2011). Людина в структурі громадянського суспільства: філософія ідентичності / О. Івченко. – Київ : Знання України. 379 с.
7. Драйзен Г. Вос Дж. (2005). Революція в навчанні. Пер. з англ. М. Олійник. Львів: Літопис. 542 с.
8. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія. (2003). Упоряд. О. О. Любар. За ред. В. Г. Кременя. Київ: Товариство «Знання», КОО, 766 с.
9. Кисельов С. (2015). Громадянська освіта чи політологічна просвіта / С. Кисельов // Наукові записки. Політичні науки. – Том 173. С. 26-29.
10. Концепція мультикультуралізму [Текст]: зб. наук. праць (2005). / ред. О. Є. Гомілко. – К.: Стилос. 143 с.
11. Ліщук-Торчинська Т. П., Распопов Є. І., Юхименко Н. Ф. Філософія освіти : метод. реком. до самост. роб. для студ. другого (магістерського) рівня вищої освіти (2021)./ Тетяна Петрівна Ліщук-Торчинська, Євгеній Іванович Распопов, Наталія Федорівна Юхименко. – Луцьк: Вежа-Друк. 36 с.
12. Терепищій С. О. (2016). Сучасні освітні ландшафти / С. О. Терепищій. – Київ: Фенікс. 309 с.
13. Шпильова І. С. (2017). Формування толерантності через призму «злиття культур» – досвід розвинених культур (США, Канада, Австралія, Великобританія, Німеччина) / І. С. Шпильова // *Scientific Journal "ScienceRise"*. № 4 (33). С. 27–30.

Інформаційні ресурси:

1. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14030>
2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
5. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
6. [http://www.edupolicy.org.ua/files/BudapestVienna_Declaration\(2010\).pdf](http://www.edupolicy.org.ua/files/BudapestVienna_Declaration(2010).pdf)
7. https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433
8. https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
9. <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isc-ed-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>